

«Схвалено»
педагогічною радою
Протокол №___ від ____.__.2018 р.

«Затверджено»
наказом директора ліцею
№ _____ від ____.__.2018 р.

**Освітня програма
комунального закладу
«Маріупольський міський ліцей
Маріупольської міської ради
Донецької області»
на 2018-2019 н.р.**

Освітня програма КЗ «Маріупольський міський ліцей Маріупольської міської ради Донецької області» це документ, що визначає тільки зміст освіти та технології реалізації змісту, тому не дублює Статут, Концепцію розвитку та річний план роботи.

Комунальний заклад «Маріупольський міський ліцей Маріупольської міської ради Донецької ради» (далі Ліцей) – загальноосвітній навчальний заклад II-III ступеня з профільним і допрофільним навчанням, що забезпечує потреби громадян у загальній середній освіті.

Ліцей здійснює свою діяльність у відповідності з Конституцією України, Законами України "Про освіту", "Про загальну середню освіту", з новим Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти, іншими законодавчими актами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства освіти і науки, інших центральних органів виконавчої влади, рішеннями місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, Положенням про загальноосвітній навчальний заклад (затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 14.06.2000 р. № 946), Інструкцією про організацію та діяльність Ліцею та власним Статутом.

Відповідно до рішення виконкому Маріупольської міської ради №97 від 30.04.1996р. Ліцей знаходиться у комунальній власності Маріупольської міської ради.

Ліцей є юридичною особою, має рахунки в установах банків, самостійний баланс, бланки зі своєю назвою та реквізитами, штамп, гербову печатку.

Юридична адреса Ліцею: 87500, Україна, м. Маріуполь, пр. Миру,79; тел.:33-22-70.

Головна мета Ліцею – задоволення освітніх потреб суспільства і держави, формування творчої особистості, створення передумов до подальшого навчання у вищих навчальних закладах у галузі філології, права, історії, економіки, фізики, математики, комп'ютерних технологій, іноземних мов. Забезпечення всебічного розвитку дитини як особистості та найвищої цінності суспільства, її нахилів, здібностей та обдарованості, виховання її як патріота-громадянина України. Формування в учнів системи знань про природу, людину і суспільство, моральних якостей, сприяння їхньому фізичному вдосконаленню та професійному самовизначенню.

У Ліцеї – 16 груп, в яких навчається 443 учня 8-11 класів. Мова навчання – російська.

Навчальний рік розпочинається 1 вересня, закінчується не пізніше 1 липня. Тривалість канікул – не менше 30 календарних днів. Структуру навчального року, тижня, дня, занять, відпочинку, форми організації освітнього процесу визначаються педрадою в межах освітньої програми.

Ліцей працює за п'ятиденним режимом навчання, тривалість уроку – 45 хвилин. З метою ефективного використання навчального часу, адаптації ліцейців до умов навчання у вищих навчальних закладах в Ліцеї встановлюється спарена система проведення уроків. Тривалість перерв між уроками однієї пари – не менш 10 хвилин, велика перерва не менш 15 хвилин.

Освітня програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (предмети вивчення, дисципліни, індивідуальні завдання, контрольні заходи сплановані і організовані для досягнення результатів навчання (ст. 33 Закону України «Про освіту»). Це обов'язковий документ передбачений Законом України «Про освіту», «Про загальну середню освіту».

Мета програми: окреслити рекомендовані підходи до організації освітнім закладом комплексу освітніх компонентів для досягнення обов'язкових результатів навчання.

Заклад освіти приймає рішення лише у визначенні змісту варіативної складової, інваріантна частина – це компетенція органів державної влади.

Освітня програма об'єднує всіх педагогів в питанні «кінцевого продукту» нашої спільної діяльності, що виражається у розробці Моделі випускника (додаток № 1) основної і старшої школи ліцею відповідно концепції НУШ.

Освітня програма допоможе педагогічному колективу ліцею:

- глибше зрозуміти специфіку і призначення закладу освіти, виявити й обґрунтувати особливості організації освітнього процесу в цілому;
- визначити зміст освіти з урахуванням побажань громади;
- закласти основу для формування навчальних планів на довгостроковий період;
- забезпечити принцип наступності навчання;
- вибирати форми контролю реалізації освітніх цілей з боку адміністрації.

Освітня діяльність спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній або неформальній освіті.

Вчитель, як суб'єкт освітньої діяльності вільний у виборі програм, підручників, технологій, при цьому керується нормативною базою держави та локальними актами, відповідає за результати передбачені Стандартом і програмами, орієнтуючись на місію та завдання навчального закладу.

Керівник закладу освіти (директор Ліцею) відповідає за розробку Освітньої програми, її виконання та кінцевий результат, постійно здійснює моніторинг, рефлексію, корекцію.

Зміст навчання в Ліцеї визначається освітньою програмою, робочим навчальним планом та навчальними програмами.

Освітня програма, робочий навчальний план покликані дати цілісне уявлення про структуру навчально-виховного процесу в Ліцеї. Вони складені на основі наступних типових освітніх програм:

- ✓ 8-9 класи – наказ МОН № 405 від 20.04.2018 року «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;
- ✓ 10 клас – наказ МОН № 408 від 20.04.2018 року «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»;
- ✓ 11 клас – наказ МОН № 406 від 20.04.2018 року «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня».

Освітня програма 8-9 класів

КЗ «Маріупольський міський ліцей Маріупольської міської ради Донецької області»

Освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».

Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які на тепер подані в рамках навчальних планів;

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН);

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 8-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає: для 8-х класів – 1207,5 годин/навч. рік, для 9-х класів – 1260 годин/навч. рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані Ліцею.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти та варіативну складову, яка визначається нашим закладом самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу.

Варіативна складова навчальних планів Ліцею використовується на підсилення предметів інваріантної складової. У такому разі розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується заступником та затверджується директором. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години.

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани 8-9 класів містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним навчальним планом Типової освітньої програми, а саме:

- ✓ **для 8-9-х класів (11 група, 12 група, 13 група, 21 група, 22 група)** – за навчальним планом з навчанням мовою корінного народу, національних меншин (російською) і поглибленим вивченням іноземних мов, згідно з наказом МОН України від 20.04.2018 № 405 (таблиця 4);

✓ для 8-9-х класів (14 група, 23 група) – за навчальним планом з поглибленим вивченням окремих предметів, згідно з наказом МОН України від 20.04.2018 № 405 (таблиці 8, 2);

У класах з поглибленим вивченням окремих предметів мовою навчання може бути мова корінного народу, національної меншини, чи така мова може вивчатися як окремий предмет, тому при розробленні робочих навчальних планів використовується два варіанти навчальних планів – таблиці 8 та 2 (в частині вивчення мови національної меншини та «Літератури»).

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Навчальні заняття з фізичної культури в ліцеї плануються відповідно до віково-гендерних особливостей учнів, їхніх інтересів, матеріально-технічного та кадрового забезпечення навчального процесу. Змістовне наповнення предмету «Фізична культура» для 8-9-х класів ліцею формується з варіативних модулів: спортивні ігри, легка атлетика, гімнастика, у які включені засоби теоретичної та загально-фізичної підготовки.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння:здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення:критично оцінювати інформацію та використовувати</p>

		<p>її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p>

		<p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, впевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля</p>

	та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя
--	--

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізнi лінії	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.

Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних

практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикумах. Практичне заняття – це така форма, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Експерсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу експерсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма закладу базової середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма 10 класу

КЗ «Маріупольський міський ліцей Маріупольської міської ради Донецької області»

Освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натепер подані в рамках навчальних планів;

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані Ліцею.

Навчальний план для 10 класу закладу загальної середньої освіти розроблено відповідно до Державного стандарту, з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти з 1 вересня 2018 року. Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття тощо.

Керуючись наказом МОН України № 408 від 20.04.2018 року «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» Ліцей використовує другий варіант (таблиця 2), який містить перелік базових предметів, який включає окремі предмети суспільно-гуманітарного та математично-природничого циклів.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист Вітчизни».

Навчальні заняття з фізичної культури в ліцеї плануються відповідно до віково-гендерних особливостей учнів, їхніх інтересів, матеріально-технічного та кадрового забезпечення навчального процесу. Змістовне наповнення предмету «Фізична культура» для 10-х класів ліцею формується з варіативних модулів: спортивні ігри, легка атлетика, гімнастика, у які включені засоби теоретичної та загально-фізичної підготовки.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту. Із запропонованого переліку учень має обрати два предмети – один в 10 класі, інший в 11 класі, або одночасно два предмети в 10 і 11 класах (у такому разі години, передбачені на вибірково-обов'язкові предмети діляться між двома обраними предметами).

У ліцеї, як закладі загальної середньої освіти з навчанням мовою корінного народу, національної меншини предмет «Мова і література корінного народу, національної меншини» вивчатиметься як інтегрований курс.

Частину навчальних годин навчального плану призначено для забезпечення профільного спрямування навчання в старшій школі.

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;
- профільні предмети (їх перелік з орієнтовною кількістю тижневих годин подано в таблиці 3), що вивчаються на профільному рівні.

В 2018-2019 н.р. в 10 класах вибіркові та додаткові години розподілено так:

а) Вибірково-обов'язкові:

інформатика (31, 32, 33, 34, 35, 36 групи)

технології (31, 32, 33, 34, 35 групи)

мистецтво (36 група)

б) Додаткові години на профільні предмети:

Іноземні мови (англійська, французька, німецька) – 5 годин

Математика (алгебра, геометрія) – 8 годин

Інформатика – 3 години

Фізика – 4 години

Біологія – 5 годин

Хімія – 4 години

Історія (історія України, всесвітня історія) – 6 годин

Правознавство – 3 години

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p>

		<p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p>

		<p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання</p>

	санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя
--	--

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>

Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти. Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма закладу загальної середньої освіти III ступеня має передбачати досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма для 11 класу

КЗ «Маріупольський міський ліцей Маріупольської міської ради Донецької області»

Освітня програма 11 класу (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року № 24 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти».

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які на тепер подані в рамках навчальних планів;

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження учнів 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані.

Навчальними планами старшої школи передбачається реалізація освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети і курси за вибором. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Години варіативної складової передбачаються на:

- 1) збільшення годин на вивчення окремих предметів інваріантної складової;
- 2) упровадження курсів за вибором;
- 3) факультативи, індивідуальні та групові заняття.

Рішення про розподіл годин варіативної складової приймає заклад загальної середньої освіти, враховуючи профільне спрямування, кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу та бажання учнів.

Якість загальної середньої освіти забезпечується через реалізацію інваріантної та варіативної складових навчального плану, які обов'язково фінансуються з відповідних бюджетів.

Варіативність змісту профільної середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлюється відповідно до вимог чинних нормативних документів, що визначають санітарно-епідеміологічні вимоги до освітнього процесу та закладів освіти усіх форм власності.

Навчальні плани старшої школи реалізують зміст освіти залежно від обраного профілю навчання. Кожен з профілів передбачає вивчення окремих предметів на одному із трьох рівнів:

рівні стандарту — окремі предмети не є профільними чи базовими (наприклад, математика в філологічному профілі);

академічному рівні — окремі предмети не є профільними, але є базовими (наприклад, біологія у фізико-математичному профілі);

профільному рівні, який передбачає поглиблене вивчення відповідних предметів, орієнтацію їх змісту на майбутню професію (наприклад, мови та літератури на філологічному профілі).

При складанні навчального плану на 2018-2019 н. р. за потребами профільного навчання з урахуванням кадрового та навчально-методичного забезпечення години інваріантної складової було перерозподілено між навчальними предметами у межах 15 відсотків, при цьому предмети інваріантної складової з навчального процесу не вилучено, а години на вивчення предметів інваріантної складової були перерозподілені у сторону зменшення не більше ніж у два рази у порівнянні з показниками Типових навчальних планів. При складанні навчального плану використовувалась план-схема (таблиця 23 до наказу МОН України від 20.04.2018р. №406) для класів з поглибленим вивченням окремих предметів.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту". Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки від 20.02.2002 № 128, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами). Згідно з рішеннями місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування класи можуть ділитися на групи і при наповнюваності, меншій від нормативної, а також при вивченні інших предметів за рахунок зекономлених бюджетних асигнувань та залучення додаткових коштів.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року № 24 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні заняття з фізичної культури в ліцеї плануються відповідно до віково-гендерних особливостей учнів, їхніх інтересів, матеріально-технічного та кадрового забезпечення навчального процесу. Змістовне наповнення предмету «Фізична культура» для 11-х класів ліцею формується з варіативних модулів: спортивні ігри, легка атлетика, гімнастика, у які включені засоби теоретичної та загально-фізичної підготовки.

Технологічна освіта в 11 класах ліцею спрямовується на вивчення інформаційних технологій, навчальні програми яких побудовані за модульною системою. Варіативні модулі обираються відповідно до матеріально-технічної бази, фахової підготовленості вчителя та бажання учнів. Інформаційні технології в ліцеї спрямовані на вивчення модулів: комп'ютерна графіка, веб-дизайн, комп'ютерне моделювання тощо.

Вивчення екології у 11-х класах здійснюється інтегровано з біологією, тому на інтегрований курс відводиться 2 години на тиждень (1,5 – біологія + 0,5 – екологія).

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних</p>

		<p>формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p>

		<p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p>

		<p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття освіти в 11 класі – діти, які закінчили 10 клас і переведені до 11 класу.

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури
Суспільствознавство
Естетична культура
Математика
Природознавство
Технології
Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

формування компетентностей;
розвитку компетентностей;
перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
корекції основних компетентностей;
комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів. Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Співбесіда тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Для здійснення розподілу та реалізації якісного допрофільного та профільного навчання в повному обсязі години варіативної складової відводяться на збільшення годин для вивчення окремих предметів інваріантної складової, а саме

	Предмети	I курс (8 кл.)	II курс (9 кл.)	III курс (10 кл.)	IV курс (11 кл.)
1.	Іноземна мова	1,5	-	12	12
2.	Алгебра	2	1	6	2
3.	Геометрія	0,5	-	4	1
4.	Математика	-	-	0,5	-
5.	Біологія	-	-	3	1
6.	Хімія	-	-	1,5	-
7.	Фізика	1	1	1	2,5
8.	Українська мова	-	-	1,5	4
9.	Російська мова	-	1	-	2
10.	Українська література	-	-	-	1
11.	Інтегрований курс „Література”	-	-	-	3
12.	Історія України	-	-	1,5	-
13.	Всесвітня історія	-	-	2	-
14.	Правознавство	-	-	3	-
15.	Інформатика	-	-	1	-
16.	Інформаційні технології	-	-	-	0,5
17.	Фізична культура	-	-	-	1

Години варіативної складової, які залишилися, розподілилися таким чином:

Предмети		I курс (8 кл.)	II курс (9 кл.)	III курс (10 кл.)	IV курс (11 кл.)
Факультативи:					
1.	Основи журналістики	-	-	-	2
2.	Життєва компетентність особистості	-	-	-	1
3.	«Служба порозуміння»	-	-	-	2
Індивідуальні заняття:		I(8 кл.)	II(9 кл.)	III(10 кл.)	IV(11 кл.)
1.	Німецька мова	-	-	-	1
2.	Англійська мова	-	-	-	2
3.	Французька мова	-	-	-	1

Години варіативної складової відводяться також на індивідуальну роботу з обдарованими учнями. Індивідуальні заняття проводяться з групою учнів з будь-якою наповнюваністю.

Предмети інваріантної та варіативної складової робочого навчального плану, що не мають цілої кількості годин, будуть викладатися по семестрах шляхом чергування, а саме:

№	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах							
		8 кл.		9 кл.		10 кл.		11 кл.	
<i>Інваріантна складова</i>		I с.	II с.	I с.	II с.	I с.	II с.	I с.	II с.
1.	Українська мова	-	-	-	-	3	4	-	-
2.	Друга іноземна мова	3	2	-	-	-	-	-	-
3.	Історія України	1	2	2	1	1	2	1	2
4.	Правознавство	-	-	-	1	-	-	-	-
5.	Мистецтво	1	-	-	1	-	-	-	-
6.	Художня культура	-	-	-	-	-	-	-	1
7.	Людина і світ	-	-	-	-	-	-	1	-
8.	Біологія	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	Географія	-	-	1	2	2	1	-	-
10.	Фізика	-	-	3	2	-	-	-	-
11.	Астрономія	-	-	-	-	-	-	1	-
12.	Хімія	-	-	-	-	2	1	-	-
13.	Геометрія	3	2	-	-	-	-	-	-
14.	Математика	-	-	-	-	4	3	-	-
15.	Основи здоров'я	-	1	1	-	-	-	-	-
16.	Захист вітчизни	-	-	-	-	1	2	-	-

Модель випускника ліцею

	Загальні орієнтири	Основна школа: портрет випускника	Старша школа: портрет випускника
Відчуваю	Усвідомлюю себе особистістю, причетною до громади, України, Європи та світу	Почуваюся цілісною особистістю з власною гідністю, відчуваю потребу бути корисним/ -ою	Усвідомлюю себе активним громадянином/ -кою. Вірю в себе та Україну, вкладаючи зусилля в її розбудову. Усвідомлюю свою причетність до європейської та світової спільноти
	Відчуваю відповідальність за свої рішення та вчинки	Відчуваю відповідальність за дії / бездіяльність, свідомий/ -а того, що моя свобода обмежується свободою інших	Відчуваю відповідальність зате, як навчаюся і як дію у громаді. Змінюю на краще своє життя, життя громади, України
	Перебуваю в злагоді із собою та іншими людьми	Підтримую розмаїття, ціную рівність, запобігаю будь-якій дискримінації, вдаючись до демократичних процедур	Відчуваю обов'язок утверджувати рівність і толерантність як цінності демократичного суспільства, підтримую суспільне розмаїття
Думаю	Маю мету і планую її досягнути	Розумію, що є різні шляхи для досягнення мети. Долаю перешкоди, знаходжу вихід із різних ситуацій	Обґрунтовано обираю шляхи досягнення мети. Аргументовано відстоюю власну думку
	Пізнаю і осмислюю світ	Осмислюю, оцінюю, узагальнюю суспільні і природні явища	З'ясовую взаємозв'язки між суспільними і природними явищами і роблю з цього обґрунтовані висновки
	Мислю творчо	Продукую цікаві гіпотези/ передбачення для вирішення природничих і суспільних проблем	Творчо і гнучко використовую різні стратегії для вирішення проблемних ситуацій
	Люблю читати	Маю потребу в читанні. Проектую прочитане на життєві ситуації, дискутую	Усвідомлюю цінність читання - для задоволення, спілкування, здобуття інформації, зростання як особистості. Критично ставлюся до прочитаного
	критично мислю і відповідально використовую інформацію	Відповідально користуюся інформаційними ресурсами. Відбираю і використовую інформацію з різних джерел, критично оцінюю її, виокремлюючи надійну і достовірну	Оцінюю відомості і дані, використовуючи їх для вирішення конкретних індивідуальних і суспільно значущих проблем. Розпізнаю маніпуляції та протистою їм
Дію	Дбаю про себе, своє здоров'я і безпеку	Займаюся фізичною культурою, спортом, допомагаю в праці. Беру участь у туристичних мандрівках. Реагую відповідно до ступеню небезпеки	Власним прикладом і досягненнями заохочую інших до здорового й активного способу життя. Дбаю про безпеку громади та України
	Дбаю про довкілля	Виконую різні ролі в групі для вирішення екологічних проблем	Об'єдную однодумців для реалізації проектів зі збереження довкілля
	Співпрацюю	Виконую різні ролі в групах для вирішення суспільних проблем	Ініціюю і реалізую соціальні громадські проекти.
	Розкриваю себе у праці і творчості	Виявляю свої таланти, здібності та вміння і демонструю їх у праці та творчості. Виражаю свої почуття, думки і переживання мовними і немовними засобами	Знаходжу своє місце у світі професій, творчих занять, зацікавлень, приношу користь і отримую від цього задоволення
	Шаную культурне і мовне розмаїття	Шанобливо ставлюся до народних, релігійних і нерелігійних традицій різних культур.	Розвиваю особисту культуру, дбаю про збагачення культури громади, народу, налагоджую діалог культур

Програмно-методичне забезпечення освітнього процесу

1. Програми варіативної частини навчального плану.

№ з/п	Клас	Назва (факультатив, курс за вибором, спецкурс)	Форма (факультативу, курсу за вибором, спецкурсу)	Лист Міністерства, яким рекомендовано використання даної програми у ЗНЗ	Кількість годин за програмою (на 1 навч. рік)	Кількість годин за навчальним планом
1	2	4	3	5	6	7
1.	11 кл.	Факультативний курс «Основи журналістики» 11 кл. (ред. Таранік-Ткачук К.В.)	Факультатив	Збірник програм курсів за вибором і факультативів з української мови (Лист ПТЗО від 29.06.2010р. № 1.4/18-Г-361)	2 (70 годин на рік)	2 (70 годин на рік)
2.	11 кл.	Факультативний курс «Життєва компетентність особистості» (автор С.В. Вареник)	Факультатив	Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах науково-методичною комісією з проблем виховання дітей та учнівської молоді Науково-методичної Ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (лист ПТЗО № 14.1/12-Г-165 від 15.05.2013 р.)	1 (35 годин на рік)	1 (35 годин на рік)
3.	11 кл.	Програма факультативного курсу (тренінг-курсу) «Базові навички медіатора/медіатора служби порозуміння закладу освіти» (автори Андрєєнкова В.Л. та ін.)	Факультатив	Схвалено для використання в закладах освіти Науково-методичною комісією з проблем виховання дітей та учнівської молоді Міністерства освіти і науки України (протокол № 3 від 01.08.2018р.)	1 (35 годин на рік)	1 (35 годин на рік)

2. Перелік підручників, що використовуються в Ліцеї.

Клас	№	Назва підручника і автор	Примітка
8	1	Історія України . Власов В.С.	
	2	Всесвітня історія .Ліхтер І.М.	
	3	Географія . Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р.	
	4	Зарубіжна література Ніколенко А.Г.	
	5	Українська мова . Пентиліук М.І.	
	6	Українська література . Борзенко О.І., Лобусова О.В.	
	7	Основи здоров'я .Бойченко Т.Є.	

	8	Фізика . Головка М.В.	
	9	Географія .Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р.	
	10	Англійська мова .Алла Несвіт	
	11	Алгебра . Мерзляк А.Г.	
	12	Геометрія 8 клас Бурда М.І.	
	13	Біологія . Матяш Н.Ю.	
	14	Хімія .Попель П.П.	
	15	Інформатика. Морзе Н.В.	
	16	Мистецтво. Кондратова А.Н.	
	17	Трудове навчання. Хлопці. Терещук А.І.	
	18	Трудове навчання. Дівчатка. Гащак В.М.	
9	1	Історія України. Власов В.С.	
	2	Всесвітня історія . Полянський П.	
	3	Основи правознавства . Наровлянський О.Д.	
	4	Мистецтво. Назарова Н.В.	
	5	Трудове навчання. Технічні. види праці. Терещук А.І.	
	6	Трудове навчання. Обслуговуючі види праці. Ходзицька І.Ю.	
	7	Зарубіжна література . Волощук Є.	
	8	Українська мова. Заболотний В.В.	
	9	Українська література. Борзенко О.І.	
	10	Основи здоров'я . Бех І.Д.	
	11	Фізика . Баряхтар В.Г.	
	12	Інформатика Морзе Н.В.	
	13	Географія . Коберник С.Г.	
	14	Англійська мова . Несвіт А.	
	15	Алгебра . Бевз Г.П.	
	16	Геометрія . Бевз Г.П.	
	17	Біологія. Остапченко Л.І.	
	18	Хімія. Попель П.П.	
10	1	Українська мова (рівень стандарту). Шевчук С.В.	
	2	Українська література (рівень стандарту) Фасоля А.М., Яценко Т.О., Уліщенко В.В., Ейчук Г.Л., Тименко В.М.	
	3	Зарубіжна література (рівень стандарту) Кадобянська Н.М., Удовиченко Л.М.	
	4	Історія України (профільний рівень) Власов В.С., Кульчицький С.В.	
	5	Всесвітня історія (рівень стандарту). Полянський П.Б.	
	6	Правознавство (профільний рівень) Лукянчиков О.М., Новіков Д.О., Карелов К.Ю., Машика В.Т.	
	7	Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту). Васильків І.Д., Кравчук В.М., Сливка О.А., Танчин І.З., Тимошенко Ю.В., Хлипавка Л.М.	
	8	Англійська мова (10-й рік навчання, рівень стандарту) Буренко В.М.	
	9	Мистецтво (рівень стандарту, профільний рівень) Назаренко П.В., Чен П.В., Севастьянова Д.О..	
	10	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія, рівень стандарту). Бурда М. І., Колесник Т. В., Мальований Ю. І., Тарасенкова Н. А.	
	11	Інформатика (рівень стандарту) підручник для 10(11) класу закладів загальної середньої освіти. Авт.: Морзе Н. В., Барна О. В..	
	12	Біологія і екологія (рівень стандарту) підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Авт.: Остапченко Л.І., Батан	

		П. Г., Компанець Т. А., Рушковський С. Р.	
	13	Географія (рівень стандарту) підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Авт.: Коберник С.Г., Коваленко Р.Р.	
	14	Фізика (рівень стандарту, за навчального програмою авторського колективу під керівництвом Ляшенка О.І.)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Авт.: Сиротюк В. Д.	
	15	Хімія (рівень стандарту) підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Авт.: Попель П. П., Крикля Л. С.	
	16	Захист Вітчизни (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Авт.: Гнатюк М. Р.	
	17	Захист Вітчизни (рівень стандарту, «Основи медичних знань») підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. Авт.: Лелека В. М., Бахтін А. М., Винограденко Е.В.	
11	1	Технології .Романчик О.М.	
	2	Правознавство .Гаврик В.Г.	
	3	Історія України. Пометун О.І.	
	4	Всесвітня історія . Щупак І.	
	5	Зарубіжна проза .Задонський Д.В.	
	6	Українська мова .Караман С.О.	
	7	Українська мова .Єрмоленко С.Я.	
	8	Українська література .Мовчан Р.В.	
	9	Астрономія .Пришляк М.П.	
	10	Фізика .Засекіна Т.М.	
	11	Інформатика .Ривкінд Й.Я.	
	12	Алгебра .Нелін Є.П.	
	13	Геометрія .Бевз Г.П.	
	14	Біологія .Межжерін С.В.	
	15	Хімія .Попель П.П.	
	16	Художня культура. Назаренко П.В.	
	17	Екологія .Царик Л.П.	
	18	Англійська мова. Калініна Л.В., Самойлюкевич І.В.	
	19	Захист Вітчизни. Пашко К.О., Герасимів І.М.	
	20	ЛІС. Назаренко Н.В., Воронянський В.О.	
	21	Економіка. Радіонова І.Ф.	

**Навчальний план
Маріупольського міського ліцею
з навчанням мовою корінного народу, національних меншин (російською)
і поглибленим вивченням іноземних мов
на 2018-2019 навчальний рік**

№	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		8 кл. (I курс, 11гр.) Іноземні мови	8 кл. (I курс, 12гр.) Іноземні мови	8 кл. (I курс, 13гр.) Іноземні мови
		Таблиця 4	Таблиця 4	Таблиця 4
1.	Українська мова	2	2	2
2.	Українська література	2	2	2
3.	Перша іноземна мова (англійська, французька, німецька)	5	5	5
4.	Друга іноземна мова (англійська, німецька, французька)	2+(0,5)	2+(0,5)	2+(0,5)
5.	Мова корінного народу, національної меншини (російська)	2	2	2
6.	Інтегрований курс «Література» (корінного народу, національної меншини та зарубіжна)	2	2	2
7.	Історія України	1,5	1,5	1,5
8.	Всесвітня історія	1	1	1
9.	Мистецтво	0,5	0,5	0,5
10.	Алгебра	2	2	2
11.	Геометрія	2	2	2
12.	Біологія	2	2	2
13.	Географія	2	2	2
14.	Фізика	2	2	2
15.	Хімія	2	2	2
16.	Трудове навчання	1	1	1
17.	Інформатика	1	1	1
18.	Основи здоров'я	0,5	0,5	0,5
19.	Фізична культура	3	3	3
Разом		32,5+3+(0,5)	32,5+3+(0,5)	32,5+3+(0,5)
<i>Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації</i>		0,5	0,5	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3	33+3	33+3

Директор

Т.О. Акульшина

**Навчальний план
Маріупольського міського ліцею
класів з поглибленим вивченням окремих предметів
на 2018-2019 навчальний рік**

№	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		8 кл. (I курс, 14гр.)
		Фізико-математична Таблиця 8, 2
1.	Українська мова	2
2.	Українська література	2
3.	Іноземна мова (англійська)	2
4.	Мова корінного народу, національної меншини (російська)	0+(2)
5.	Інтегрований курс «Література» (корінного народу, національної меншини та зарубіжна)	2
6.	Історія України	1,5
7.	Всесвітня історія	1
8.	Мистецтво	1
9.	Алгебра	2+2
10.	Геометрія	2+0,5
11.	Біологія	2
12.	Географія	2
13.	Фізика	2+1
14.	Хімія	2
15.	Трудове навчання	1
16.	Інформатика	2
17.	Основи здоров'я	1
18.	Фізична культура	3
<i>Години на вивчення спеціалізованих навчальних предметів, курсів</i>		3,5
Разом		31+3+(2)
<i>Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації</i>		2
Гранично допустиме навчальне навантаження		33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3

Директор

Т.О. Акульшина

**Навчальний план
Маріупольського міського ліцею
з навчанням мовою корінного народу, національних меншин (російською)
і поглибленим вивченням іноземних мов
на 2018-2019 навчальний рік**

№	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		9 кл. (II курс, 21гр.) Іноземні мови	9 кл. (II курс, 22гр.) Іноземні мови
		Таблиця 4	Таблиця 4
1.	Українська мова	2	2
2.	Українська література	2	2
3.	Перша іноземна мова (англійська, французька, німецька)	5	5
4.	Друга іноземна мова (англійська, німецька, французька)	2	2
5.	Мова корінного народу, національної меншини (російська)	2	2
6.	Інтегрований курс «Література» (корінного народу, національної меншини та зарубіжна)	2	2
7.	Історія України	1,5	1,5
8.	Всесвітня історія	1	1
9.	Основи правознавства	0,5	0,5
10.	Мистецтво	0,5	0,5
11.	Алгебра	2	2
12.	Геометрія	2	2
13.	Біологія	2	2
14.	Географія	1,5	1,5
15.	Фізика	2,5	2,5
16.	Хімія	2	2
17.	Трудове навчання	1	1
18.	Інформатика	1	1
19.	Основи здоров'я	0,5	0,5
20.	Фізична культура	3	3
Разом		33+3	33+3
<i>Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації</i>		0	0
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3	33+3

Директор

Т.О. Акульшина

**Навчальний план
Маріупольського міського ліцею
класів з поглибленим вивченням окремих предметів
на 2018-2019 навчальний рік**

№	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		9 кл. (II курс, 23гр.)
		Фізико-математична Таблиця 8, 2
1.	Українська мова	2
2.	Українська література	2
3.	Іноземна мова (англійська)	2
4.	Мова корінного народу, національної меншини (російська)	0+1+(1)
5.	Інтегрований курс «Література» (корінного народу, національної меншини та зарубіжна)	2
6.	Історія України	1,5
7.	Всесвітня історія	1
8.	Основи правознавства	1
9.	Мистецтво	1
10.	Алгебра	2+1
11.	Геометрія	2
12.	Біологія	2
13.	Географія	1,5
14.	Фізика	3+1
15.	Хімія	2
16.	Трудове навчання	1
17.	Інформатика	2
18.	Основи здоров'я	1
19.	Фізична культура	3
<i>Години на вивчення спеціалізованих навчальних предметів, курсів</i>		3
Разом		32+3+(1)
<i>Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації</i>		1
Гранично допустиме навчальне навантаження		33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3

Директор

Т.О. Акульшина

Навчальний план
Маріупольського міського ліцею
для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти
на 2018-2019 навчальний рік

№	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		10кл. (31гр.) Іноземні мови	10кл. (32гр.) Іноземні мови	10кл. (35гр.) Хіміко- біологічна
Базові предмети		29	29	29
1.	Українська мова	2	2	2
2.	Українська література	2	2	2
3.	Зарубіжна література	1	1	1
4.	Іноземна мова (англійська, французька, німецька)	2+3	2+3	2
5.	Друга іноземна мова (англійська, французька, німецька)	0+3	0+3	-
6.	Мова і література корінного народу, національної меншини (російська)	2	2	2
7.	Історія України	1,5	1,5	1,5
8.	Всесвітня історія	1	1	1
9.	Громадянська освіта	2	2	2
10.	Математика	3	3	3+0,5
11.	Біологія, екологія	2	2	2+3
12.	Географія	1,5	1,5	1,5
13.	Фізика і астрономія	3	3	3
14.	Хімія	1,5	1,5	1,5+2,5
15.	Фізична культура	3	3	3
16.	Захист Вітчизни	1,5	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети		3	3	3
17.	Інформатика	2	2	2
18.	Технології	1	1	1
Разом		26+3+(6)+3	26+3+(6)+3	26+3+(6)+3
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття		6	6	6
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		33	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)		38	38	38

Директор

Т.О. Акульшина

**Навчальний план
Маріупольського міського ліцею
для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти
на 2018-2019 навчальний рік**

№	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		10кл. (33гр.) Інформаційно- математична	10кл. (34гр.) Фізико- математична
Базові предмети		29	29
1.	Українська мова	2	2
2.	Українська література	2	2
3.	Зарубіжна література	1	1
4.	Іноземна мова (англійська)	2	2
5.	Мова і література корінного народу, національної меншини (російська)	2	2
6.	Історія України	1,5	1,5
7.	Всесвітня історія	1	1
8.	Громадянська освіта	2	2
9.	Алгебра і початки аналізу	2+3	2+3
10.	Геометрія	1+2	1+2
11.	Біологія, екологія	2	2
12.	Географія	1,5	1,5
13.	Фізика і астрономія	3	3+1
14.	Хімія	1,5	1,5
15.	Фізична культура	3	3
16.	Захист Вітчизни	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети		3	3
17.	Інформатика	2+1	2
18.	Технології	1	1
Разом		26+3+(6)+3	26+3+(6)+3
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття		6	6
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)		38	38

Директор

Т.О. Акульшина

**Навчальний план
Маріупольського міського ліцею
для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти
на 2018-2019 навчальний рік**

№	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		10кл. (36гр.) Суспільно-гуманітарна
Базові предмети		27
1.	Українська мова	2+1,5
2.	Українська література	2
3.	Зарубіжна література	1
4.	Іноземна мова (англійська)	2
5.	Історія України	1,5+1,5
6.	Всесвітня історія	1+2
7.	Громадянська освіта	2
8.	Правознавство	0+3
9.	Економіка	-
10.	Математика	3
11.	Алгебра і початки аналізу	-
12.	Геометрія	-
13.	Біологія, екологія	2
14.	Географія	1,5
15.	Фізика і астрономія	3
16.	Хімія	1,5
17.	Фізична культура	3
18.	Захист Вітчизни	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети		3
17.	Інформатика	1
18.	Технології	-
19.	Мистецтво	2
Разом		24+3+(8)+3
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття		8
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		33
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)		38

Директор

Т.О. Акульшина

**Навчальний план
Маріупольського міського ліцею
з навчанням мовою корінного народу, національних меншин (російською)
і поглибленим вивченням іноземних мов
на 2018-2019 навчальний рік**

№	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		11кл. (41гр.) Іноземні мови	11кл. (42гр.) Українська філологія
		Таблиця 1, 15, 23	Таблиця 1, 15, 23
1.	Українська мова	1+1	1+2
2.	Українська література	2	2+1
3.	Мова корінного народу, національної меншини (російська)	0+1	0+1
4.	Іноземна мова (англійська, німецька, французька)	3+4	3+2
5.	Друга іноземна мова (англійська, німецька)	0+3	0+3
6.	Інтегрований курс «Література»	1+1	1+1
7.	Історія України	1,5	1,5
8.	Всесвітня історія	1	1
9.	Громадянська освіта: Економіка	1	1
10.	Людина і світ	0,5	0,5
11.	Художня культура	0,5	0,5
12.	Математика	3	3
13.	Астрономія	0,5	0,5
14.	Біологія, екологія	2	2
15.	Фізика	2	2
16.	Хімія	1	1
17.	Технології (інформаційні)	1	1
18.	Інформатика	1	1
19.	Фізична культура	2	2
20.	Захист Вітчизни	1	1
Разом		25+10	25+10
<i>Додатковий час на поглиблене вивчення предметів, профільне навчання, заняття за вибором, факультативи, індивідуальні та групові заняття, консультації</i>		13	13
Факультативи:			
«Служба порозуміння» (35 г.)			1
Основи журналістики (70 г.)			2
Індивідуальні заняття:			
– з французької мови		1	
– з англійської мови		1	
– з німецької мови		1	
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)		38	38

Директор

Т.О. Акульшина

Навчальний план
Маріупольського міського ліцею
з навчанням мовою корінного народу, національних меншин (російською)
і поглибленим вивченням іноземних мов
на 2018-2019 навчальний рік

№	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		11кл. (43гр.)
		Фізико-математична Таблиця 1, 16, 23
1.	Українська мова	1+1
2.	Українська література	2
3.	Мова корінного народу, національної меншини (російська)	1
4.	Іноземна мова (англійська, німецька, французька)	2
5.	Інтегрований курс «Література»	1+1
6.	Історія України	1,5
7.	Всесвітня історія	1
8.	Громадянська освіта: Економіка	1
9.	Людина і світ	0,5
10.	Художня культура	0,5
11.	Алгебра і початки аналізу	3+2
12.	Геометрія	2+1
13.	Астрономія	0,5
14.	Біологія, екологія	1+1
15.	Фізика	2,5+2,5
16.	Хімія	1
17.	Технології (інформаційні)	0,5+0,5
18.	Інформатика	1
19.	Фізична культура	1+1
20.	Захист Вітчизни	1
Разом		25+10
<i>Додатковий час на поглиблене вивчення предметів, профільне навчання, заняття за вибором, факультативи, індивідуальні та групові заняття, консультації</i>		13
Факультатив:		
	«Служба порозуміння» (35 г.)	1
	«Життєва компетентність особистості» (35г)	1
Індивідуальні заняття:		
	– з англійської мови	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		33
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)		38

Директор

Т.О. Акульшина